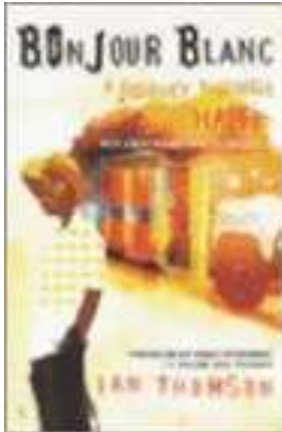

BOEKBESPREKING

Bonjour Blanc a journey through Haïti Ian Thomson

Voor wie wil kennismaken met Haïti doet er goed aan het reisverslag van de Engelsman Ian Thomson te lezen. Bonjour Blanc is het boeiende verhaal van een witte westerling die Haïti in al zijn kleuren en contrasten beschrijft.

Kleurrijk en vol contrasten. Dat is het Haïti dat Ian Thompson in zijn boek 'Bonjour Blanc, a journey through Haïti' schildert. Vijf maanden doorkruist hij Haïti van zuid naar noord, van het Ile a Vache, voor de kunst bij Les Cayes, tot het voormalige pirateneiland Ile de la Tortue. Hij reist te voet, in lekkende boten of in volgestouwde tap taps, de bont beschilderde, en van Bijbelteksten, spreuken en tegeltjeswijsheden voorziene taxibusjes. "Een tap tap is Haïti in het miniatuur, net zo surrealistisch als een doek van Dali", zeg hij mooi. Hij verblijft in hutjes bij mensen thuis, in schimmige en beschimmelde hotelletjes of in het imposante fort de Citadelle, ooit gebouwd om een verwachte, maar uiteindelijk uitgebleven, invasie vanuit Frankrijk het hoofd te bieden.

Op pakkende, en humoristische, wijze beschrijft Thomson zijn ontmoetingen met tal van markante mensen, zowel Haïtianen als buitenlanders, 'blancs', zoals hijzelf. Wie al meer over Haïti gelezen heeft, merkt wel dat een aantal van de door hem geportretteerde personen ook al in eerdere publicaties over Haïti aan woord zijn gelaten, zoals de voudoupriester Max Beauvoir, de dandy-journalist Aubelin Jolicoeur en de voormalige zombi Clairvius Narcisse. Toch biedt zijn reisverslag voldoende nieuwe ontmoetingen om het boek verrassend te houden. Overmatig allergisch toont hij zich voor buitenlandse – vooral Amerikaanse – zendelingen. De types met wie hij contact krijgt, zijn inderdaad niet de beste binnen hun soort, maar zijn schildering is erg eenzijdig.

Ook komt Thomson niet los van een zekere sensatiezucht voor wat betreft de voudou. Hij plaats zich daarmee in een lange traditie van reisverslagen waarin de voudou - als hels of hemels beschreven - de spil van het verslag vormt. Zijn beschrijving van zijn eigen initiatie bij een geheim voudougenuootschap, de Bizango, is hier een voorbeeld van. Toch blijft Bonjour Blanc een boeiend en leerzaam boek. Thomson neemt ons mee op reis naar het dorp Cazales waar negers met blauwe ogen wonen, nakomelingen van gedeserteerde Poolse soldaten uit het leger van Napoleon, hij bezoekt de plek waar ooit de eerste westerse (Spaanse) nederzetting op het eiland gevestigd zou zijn geweest, en waarvan alle bewoners om het leven werden gebracht door de indianen, en hij achterhaalt de geschiedenis van het door Duvalier (Papa Doc) aangerichte bloedbad in de mulattenstad Jeremie.

Thomson bezocht Haïti in de periode dat generaal Prosper Avril in april 1990 Haïti na een staatsgreep door soldaten en onderofficieren het land moest verlaten. Een interim-regering trad aan om democratische verkiezingen voor te bereiden. Deze werden in 1990 gehouden en luidden het tijdperk van president Aristide en zijn Lavalas-beweging in. Bonjour Blanc verscheen in 1992 en werd in 2004 – in een licht herziene versie – opnieuw uitgegeven.